

Številka: 5612-9/2022/6
Ljubljana, 15. februar 2022
EVA 2022-1811-0013
GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE Gp.gs@gov.si
ZADEVA: Zakon o ratifikaciji Konvencije Sveta Evrope proti trgovini s človeškimi organi – predlog za obravnavo – NOVO
1. Predlog sklepov vlade:
Na podlagi četrtega odstavka 75. člena Zakona o zunanjih zadevah (Uradni list RS, št. 113/03 - uradno prečiščeno besedilo, 20/06 – ZNOMCMO, 76/08, 108/09, 80/10 – ZUTD, 31/15 in 30/18-ZKZaš) in drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 - uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14 in 55/17) je Vlada Republike Slovenije na seji dne sprejela naslednji
SKLEP
Vlada Republike Slovenije je določila besedilo predloga Zakona o ratifikaciji Konvencije Sveta Evrope proti trgovini s človeškimi organi, sprejete v Santiagu de Compostela 25. marca 2015, in ga predloži Državnemu zboru Republike Slovenije.
Sklep prejmejo:
<ul style="list-style-type: none">- Ministrstvo za zunanje zadeve,- Ministrstvo za zdravje,- Ministrstvo za pravosodje,- Ministrstvo za notranje zadeve,- Ministrstvo za finance, Finančna uprava Republike Slovenije,- Zavod Republike Slovenije za presaditve organov in tkiv Slovenija-transplant.
Priloga:
<ul style="list-style-type: none">- predlog zakona z obrazložitvijo.
2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:
/
3. a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:
<ul style="list-style-type: none">- dr. Marko Rakovec, generalni direktor Direktorata za mednarodno pravo in zaščito interesov ter glavni pravni svetovalec, Ministrstvo za zunanje zadeve,- Mateja Štrumelj Piškur, vodja Sektorja za mednarodno pravo, Ministrstvo za zunanje zadeve.
3. b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:
/
4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:
<ul style="list-style-type: none">- dr. Anže Logar, minister za zunanje zadeve,- Janez Poklukar, minister za zdravje,- Gašper Dovžan, državni sekretar na Ministrstvu za zunanje zadeve,- dr. Stanislav Raščan, državni sekretar na Ministrstvu za zunanje zadeve,- mag. Franc Vindišar, državni sekretar na Ministrstvu za zdravje,- mag. Robert Cugelj, državni sekretar na ministrstvu za zdravje,- Alenka Forte, državna sekretarka na Ministrstvu za zdravje,

- dr. Marko Rakovec, generalni direktor Direktorata za mednarodno pravo in zaščito interesov ter glavni pravni svetovalec, Ministrstvo za zunanje zadeve,
- Mateja Štrumelj Piškur, vodja Sektorja za mednarodno pravo, Ministrstvo za zunanje zadeve.

5. Kratek povzetek gradiva:

Konvencija Sveta Evrope proti trgovini s človeškimi organi je bila odprta za podpis v Santiago de Compostela 25. 3. 2015. Veljati je začela 1. 3. 2018 (za uveljavitev je bilo potrebnih pet ratifikacij, med njimi vsaj tri iz držav članic Sveta Evrope). Stanje ratifikacij na dan 7. 2. 2022 je 14, podpisalo jo je 26 držav.

Namen Konvencije Sveta Evrope proti trgovini s človeškimi organi je preprečevanje trgovine s človeškimi organi in boj proti njej z inkriminacijo nekaterih dejanj, varovanje pravic žrtev kaznivih dejanj, opredeljenih v skladu s to konvencijo, ter omogočanje sodelovanja na državni in mednarodni ravni pri ukrepanju proti trgovini s človeškimi organi.

Presaditev organov je eden izmed dosežkov sodobne medicine, ki temelji izključno na prostovoljnem darovanju organov; vsakršno trgovanje z organi je nesprejemljivo. Zdravljenje s presaditvijo organov omogoča ohranitev oziroma izboljšanje življenja več kot 110.000 bolnikom vsako leto po vsem svetu. Kljub izjemno humani ideji darovanja organov pa organov ni dovolj za pokritje vseh potreb, kar je privedlo do pojava trgovine z organi ter trgovine z ljudmi. Sprejem Konvencije Sveta Evrope proti trgovini s človeškimi organi predstavlja zgodovinski mejnik v boju za ohranjanje integritete človeka na tem področju.

Trgovanje z organi in trgovina z ljudmi za namen pridobivanja organov za presaditve imata pogosto mednarodno razsežnost, kar zahteva usklajen pristop in usklajene nacionalne zakonodaje. Konvencija ima izrazito medresorski značaj in zahteva dobro sodelovanje med pristojnimi organi in z Odborom pogodbenic iz 23. člena konvencije. V ta namen bo Vlada Republike Slovenije po uveljavitvi zakona o ratifikaciji konvencije na predlog ministrstva, pristojnega za zdravje, ustanovila medresorsko delovno skupino, ki jo sestavljajo predstavniki organov iz 4. člena zakona o ratifikaciji konvencije in predstavnik Zavoda Republike Slovenije za presaditve organov in tkiv Slovenija-transplant.

6. Presoja posledic za:

a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	NE
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	NE
c)	administrativne posledice	NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	NE
e)	socialno področje	NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: <ul style="list-style-type: none"> - nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja - razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna - razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij 	NE

7. a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
Finančna uprava		PP 141041 Materialni stroški	4.000 EUR	4.000 EUR
Ministrstvo za zdravje		PP 6543 Sistem preskrbe z zdravili	5.000 EUR	5.000 EUR
Ministrstvo za pravosodje		PP 525010 Sredstva Centra za izobraževanje v pravosodju	5.000 EUR	-
Ministrstvo za notranje zadeve		PP 2080 mednarodno sodelovanje	5.000 EUR	5.000 EUR
SKUPAJ			19.000 EUR	14.000 EUR
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki		Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1	
SKUPAJ				

OBRAZLOŽITEV:**I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu**

V zvezi s predlaganim vladnim gradivom se navedejo predvidene spremembe (povečanje, zmanjšanje):

- prihodkov državnega proračuna in občinskih proračunov,
- odhodkov državnega proračuna, ki niso načrtovani na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov,
- obveznosti za druga javnofinančna sredstva (drugi viri), ki niso načrtovana na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov.

II. Finančne posledice za državni proračun

Prikazane morajo biti finančne posledice za državni proračun, ki so na proračunskih postavkah načrtovane v dinamiki projektov oziroma ukrepov:

II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:

Navedejo se proračunski uporabnik, ki financira projekt oziroma ukrep; projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in proračunske postavke (kot proračunski vir financiranja), na katerih so v celoti ali delno zagotovljene pravice porabe (v tem primeru je nujna povezava s točko II.b). Pri uvrstitvi novega projekta oziroma ukrepa v načrt razvojnih programov se navedejo:

- proračunski uporabnik, ki bo financiral novi projekt oziroma ukrep,
- projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in
- proračunske postavke.

Za zagotovitev pravic porabe na proračunskih postavkah, s katerih se bo financiral novi projekt oziroma ukrep, je treba izpolniti tudi točko II.b, saj je za novi projekt oziroma ukrep mogoče zagotoviti pravice porabe le s prerazporeditvijo s proračunskih postavk, s katerih se financirajo že sprejeti oziroma veljavni projekti in ukrepi.

II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:

Navedejo se proračunski uporabniki, sprejeti (veljavni) ukrepi oziroma projekti, ki jih proračunski uporabnik izvaja, in proračunske postavke tega proračunskega uporabnika, ki so v dinamiki teh projektov oziroma ukrepov ter s katerih se bodo s prerazporeditvijo zagotovile pravice porabe za dodatne aktivnosti pri obstoječih projektih oziroma ukrepih ali novih projektih oziroma ukrepih, navedenih v točki II.a.

II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:

Če se povečani odhodki (pravice porabe) ne bodo zagotovili tako, kot je določeno v točkah II.a in II.b, je povečanje odhodkov in izdatkov proračuna mogoče na podlagi zakona, ki ureja izvrševanje državnega proračuna (npr. priliv namenskih sredstev EU). Ukrepanje ob zmanjšanju prihodkov in prejemkov proračuna je določeno z zakonom, ki ureja javne finance, in zakonom, ki ureja izvrševanje državnega proračuna.

7. b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:

Zakon o ratifikaciji te konvencije ne bo imel večjih učinkov na proračun Republike Slovenije, v kolikor v Republiki Sloveniji ne bomo imeli večjih primerov kriminalnih dejanj na področju trgovanja s človeškimi organi. Potrebno pa bo zagotoviti sredstva za usposabljanje oseb iz različnih področij, vključenih v izvajanje konvencije, ki so opredeljena pod II.a.

8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:

Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na:

- pristojnosti občin,
- delovanje občin,
- financiranje občin.

NE

Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje:

- Skupnosti občin Slovenije SOS: NE
- Združenju občin Slovenije ZOS: NE
- Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: NE

Predlogi in pripombe združenj so bili upoštevani:

- v celoti,
- večinoma,

- delno,
- niso bili upoštevani.

Bistveni predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani.

9. Predstavitev sodelovanja javnosti:

Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:	NE
---	----

Sodelovanje javnosti ni potrebno, saj je mednarodna pogodba že sklenjena.

10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:	DA
---	----

11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:	NE
---	----

**dr. Stanislav Raščan
DRŽAVNI SEKRETAR**

**ZAKON O RATIFIKACIJI
KONVENCIJE SVETA EVROPE PROTI TRGOVINI S ČLOVEŠKIMI ORGANI**

1. člen

Ratificira se Konvencija Sveta Evrope proti trgovini s človeškimi organi, sprejeta v Santiagu de Compostela 25. marca 2015.

2. člen

Konvencija se v izvirniku v angleškem jeziku in prevodu v slovenskem jeziku glasi:

COUNCIL OF EUROPE CONVENTION AGAINST TRAFFICKING IN HUMAN ORGANS

Preamble

The member States of the Council of Europe and the other signatories to this Convention;

Bearing in mind the Universal Declaration of Human Rights, proclaimed by the United Nations General Assembly on 10 December 1948, and the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms (1950, ETS No. 5);

Bearing in mind the Convention for the Protection of Human Rights and Dignity of the Human Being with Regard to the Application of Biology and Medicine: Convention on Human Rights and Biomedicine (1997, ETS No. 164) and the Additional Protocol to the Convention on Human Rights and Biomedicine concerning Transplantation of Organs and Tissues of Human Origin (2002, ETS No. 186);

Bearing in mind the Protocol to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Persons, Especially Women and Children, supplementing the United Nations Convention Against Transnational Organized Crime (2000) and the Council of Europe Convention on Action against Trafficking in Human Beings (2005, CETS No. 197);

Considering that the aim of the Council of Europe is to achieve a greater unity between its members;

Considering that the trafficking in human organs violates human dignity and the right to life and constitutes a serious threat to public health;

Determined to contribute in a significant manner to the eradication of the trafficking in human organs through the introduction of new offences supplementing the existing international legal instruments in the field of trafficking in human beings for the purpose of the removal of organs;

Considering that the purpose of this Convention is to prevent and combat trafficking in human organs, and that the implementation of the provisions of the Convention concerning substantive criminal law should be carried out taking into account its purpose and the principle of proportionality;

Recognising that, to efficiently combat the global threat posed by the trafficking in human organs, close international co-operation between Council of Europe member States and non-member States alike should be encouraged,

Have agreed as follows:

Chapter I – Purposes, scope and use of terms

Article 1 – Purposes

- 1 The purposes of this Convention are:
 - a to prevent and combat the trafficking in human organs by providing for the criminalisation of certain acts;
 - b to protect the rights of victims of the offences established in accordance with this Convention;
 - c to facilitate co-operation at national and international levels on action against the trafficking in human organs.

- 2 In order to ensure effective implementation of its provisions by the Parties, this Convention sets up a specific follow-up mechanism.

Article 2 – Scope and use of terms

- 1 This Convention applies to the trafficking in human organs for purposes of transplantation or other purposes, and to other forms of illicit removal and of illicit implantation.
- 2 For the purposes of this Convention, the term:
 - “trafficking in human organs” shall mean any illicit activity in respect of human organs as prescribed in Article 4, paragraph 1 and Articles 5, 7, 8 and 9 of this Convention;
 - “human organ” shall mean a differentiated part of the human body, formed by different tissues, that maintains its structure, vascularisation and capacity to develop physiological functions with a significant level of autonomy. A part of an organ is also considered to be an organ if its function is to be used for the same purpose as the entire organ in the human body, maintaining the requirements of structure and vascularisation.

Article 3 – Principle of non-discrimination

The implementation of the provisions of this Convention by the Parties, in particular the enjoyment of measures to protect the rights of victims, shall be secured without discrimination on any ground such as sex, race, colour, language, age, religion, political or any other opinion, national or social origin, association with a national minority, property, birth, sexual orientation, state of health, disability or other status.

Chapter II – Substantive Criminal Law

Article 4 – Illicit removal of human organs

- 1 Each Party shall take the necessary legislative and other measures to establish as a criminal offence under its domestic law, when committed intentionally, the removal of human organs from living or deceased donors:
 - a where the removal is performed without the free, informed and specific consent of the living or deceased donor, or, in the case of the deceased donor, without the removal being authorised under its domestic law;
 - b where, in exchange for the removal of organs, the living donor, or a third party, has been offered or has received a financial gain or comparable advantage;
 - c where in exchange for the removal of organs from a deceased donor, a third party has been offered or has received a financial gain or comparable advantage.
- 2 Any State or the European Union may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance or approval, by a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, declare that it reserves the right not to apply paragraph 1. a of this article to the removal of human organs from living donors, in exceptional cases and in accordance with appropriate safeguards or consent provisions under its domestic law. Any reservation made under this paragraph shall contain a brief statement of the relevant domestic law.
- 3 The expression “financial gain or comparable advantage” shall, for the purpose of paragraph 1, b and c, not include compensation for loss of earnings and any other justifiable expenses caused by the removal or by the related medical examinations, or compensation in case of damage which is not inherent to the removal of organs.

- 4 Each Party shall consider taking the necessary legislative or other measures to establish as a criminal offence under its domestic law the removal of human organs from living or deceased donors where the removal is performed outside of the framework of its domestic transplantation system, or where the removal is performed in breach of essential principles of national transplantation laws or rules. If a Party establishes criminal offences in accordance with this provision, it shall endeavour to apply also Articles 9 to 22 to such offences.

Article 5 – Use of illicitly removed organs for purposes of implantation or other purposes than implantation

Each Party shall take the necessary legislative and other measures to establish as a criminal offence under its domestic law, when committed intentionally, the use of illicitly removed organs, as described in Article 4, paragraph 1, for purposes of implantation or other purposes than implantation.

Article 6 – Implantation of organs outside of the domestic transplantation system or in breach of essential principles of national transplantation law

Each Party shall consider taking the necessary legislative or other measures to establish as a criminal offence under its domestic law, when committed intentionally, the implantation of human organs from living or deceased donors where the implantation is performed outside of the framework of its domestic transplantation system, or where the implantation is performed in breach of essential principles of national transplantation laws or rules. If a Party establishes criminal offences in accordance with this provision, it shall endeavour to apply also Articles 9 to 22 to such offences.

Article 7 – Illicit solicitation, recruitment, offering and requesting of undue advantages

- 1 Each Party shall take the necessary legislative and other measures to establish as a criminal offence under its domestic law, when committed intentionally, the solicitation and recruitment of an organ donor or a recipient, where carried out for financial gain or comparable advantage for the person soliciting or recruiting, or for a third party.
- 2 Each Party shall take the necessary legislative and other measures to establish as a criminal offence, when committed intentionally, the promising, offering or giving by any person, directly or indirectly, of any undue advantage to healthcare professionals, its public officials or persons who direct or work for private sector entities, in any capacity, with a view to having a removal or implantation of a human organ performed or facilitated, where such removal or implantation takes place under the circumstances described in Article 4, paragraph 1, or Article 5 and where appropriate Article 4, paragraph 4 or Article 6.
- 3 Each Party shall take the necessary legislative and other measures to establish as a criminal offence, when committed intentionally, the request or receipt by healthcare professionals, its public officials or persons who direct or work for private sector entities, in any capacity, of any undue advantage with a view to performing or facilitating the performance of a removal or implantation of a human organ, where such removal or implantation takes place under the circumstances described in Article 4, paragraph 1 or Article 5 and where appropriate Article 4, paragraph 4 or Article 6.

Article 8 – Preparation, preservation, storage, transportation, transfer, receipt, import and export of illicitly removed human organs

Each Party shall take the necessary legislative and other measures to establish as a criminal offence under its domestic law, when committed intentionally:

- a the preparation, preservation, and storage of illicitly removed human organs as described in Article 4, paragraph 1, and where appropriate Article 4, paragraph 4;

- b the transportation, transfer, receipt, import and export of illicitly removed human organs as described in Article 4, paragraph 1, and where appropriate Article 4, paragraph 4.

Article 9 – Aiding or abetting and attempt

- 1 Each Party shall take the necessary legislative and other measures to establish as criminal offences, when committed intentionally, aiding or abetting the commission of any of the criminal offences established in accordance with this Convention.
- 2 Each Party shall take the necessary legislative and other measures to establish as a criminal offence the intentional attempt to commit any of the criminal offences established in accordance with this Convention.
- 3 Any State or the European Union may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance or approval, by a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, declare that it reserves the right not to apply, or to apply only in specific cases or conditions, paragraph 2 to offences established in accordance with Article 7 and Article 8.

Article 10 – Jurisdiction

- 1 Each Party shall take such legislative or other measures as may be necessary to establish jurisdiction over any offence established in accordance with this Convention, when the offence is committed:
 - a in its territory; or
 - b on board a ship flying the flag of that Party; or
 - c on board an aircraft registered under the laws of that Party; or
 - d by one of its nationals; or
 - e by a person who has his or her habitual residence in its territory.
- 2 Each Party shall endeavour to take the necessary legislative or other measures to establish jurisdiction over any offence established in accordance with this Convention where the offence is committed against one of its nationals or a person who has his or her habitual residence in its territory.
- 3 Any State or the European Union may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance or approval, by a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, declare that it reserves the right not to apply or to apply only in specific cases or conditions the jurisdiction rules laid down in paragraph 1. d and e of this article.
- 4 For the prosecution of the offences established in accordance with this Convention, each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that its jurisdiction as regards paragraphs 1. d and e of this article is not subordinated to the condition that the prosecution can only be initiated following a report from the victim or the laying of information by the State of the place where the offence was committed.
- 5 Any State or the European Union may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance or approval, by a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, declare that it reserves the right not to apply or to apply only in specific cases paragraph 4 of this article.
- 6 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to establish jurisdiction over the offences established in accordance with this Convention, in cases where an alleged offender is present on its territory and it does not extradite him or her to another State, solely on the basis of his or her nationality.

- 7 When more than one Party claims jurisdiction over an alleged offence established in accordance with this Convention, the Parties involved shall, where appropriate, consult with a view to determining the most appropriate jurisdiction for prosecution.
- 8 Without prejudice to the general rules of international law, this Convention does not exclude any criminal jurisdiction exercised by a Party in accordance with its internal law.

Article 11 – Corporate liability

- 1 Each Party shall take the necessary legislative and other measures to ensure that legal persons can be held liable for offences established in accordance with this Convention, when committed for their benefit by any natural person, acting either individually or as part of an organ of the legal person, who has a leading position within it based on:
 - a a power of representation of the legal person;
 - b an authority to take decisions on behalf of the legal person;
 - c an authority to exercise control within the legal person.
- 2 Apart from the cases provided for in paragraph 1 of this article, each Party shall take the necessary legislative and other measures to ensure that a legal person can be held liable where the lack of supervision or control by a natural person referred to in paragraph 1 has made possible the commission of an offence established in accordance with this Convention for the benefit of that legal person by a natural person acting under its authority.
- 3 Subject to the legal principles of the Party, the liability of a legal person may be criminal, civil or administrative.
- 4 Such liability shall be without prejudice to the criminal liability of the natural persons who have committed the offence.

Article 12 – Sanctions and measures

- 1 Each Party shall take the necessary legislative and other measures to ensure that the offences established in accordance with this Convention are punishable by effective, proportionate and dissuasive sanctions. These sanctions shall include, for offences established in accordance with Article 4, paragraph 1 and, where appropriate, Article 5 and Articles 7 to 9, when committed by natural persons, penalties involving deprivation of liberty that may give rise to extradition.
- 2 Each Party shall take the necessary legislative and other measures to ensure that legal persons held liable in accordance with Article 11 are subject to effective, proportionate and dissuasive sanctions, including criminal or non-criminal monetary sanctions, and may include other measures, such as:
 - a temporary or permanent disqualification from exercising commercial activity;
 - b placing under judicial supervision;
 - c a judicial winding-up order.
- 3 Each Party shall take the necessary legislative and other measures to:
 - a permit seizure and confiscation of proceeds of the criminal offences established in accordance with this Convention, or property whose value corresponds to such proceeds;
 - b enable the temporary or permanent closure of any establishment used to carry out any of the criminal offences established in accordance with this Convention, without prejudice to the rights of *bona fide* third parties, or deny the perpetrator, temporarily or permanently, in conformity with the relevant provisions of domestic law, the exercise of a professional activity relevant to the commission of any of the offences established in accordance with this Convention.

Article 13 – Aggravating circumstances

Each Party shall take the necessary legislative and other measures to ensure that the following circumstances, in so far as they do not already form part of the constituent elements of the offence, may, in conformity with the relevant provisions of domestic law, be taken into consideration as aggravating circumstances in determining the sanctions in relation to the offences established in accordance with this Convention:

- a the offence caused the death of, or serious damage to the physical or mental health of, the victim;
- b the offence was committed by a person abusing his or her position;
- c the offence was committed in the framework of a criminal organisation;
- d the perpetrator has previously been convicted of offences established in accordance with this Convention;
- e the offence was committed against a child or any other particularly vulnerable person.

Article 14 – Previous convictions

Each Party shall take the necessary legislative and other measures to provide for the possibility to take into account final sentences passed by another Party in relation to the offences established in accordance with this Convention when determining the sanctions.

Chapter III – Criminal Procedural Law

Article 15 – Initiation and continuation of proceedings

Each Party shall take the necessary legislative and other measures to ensure that investigations or prosecution of offences established in accordance with this Convention should not be subordinate to a complaint and that the proceedings may continue even if the complaint is withdrawn.

Article 16 – Criminal investigations

Each Party shall take the necessary legislative and other measures, in conformity with the principles of its domestic law, to ensure effective criminal investigation and prosecution of offences established in accordance with this Convention.

Article 17 – International co-operation

- 1 The Parties shall co-operate with each other, in accordance with the provisions of this Convention and in pursuance of relevant applicable international and regional instruments and arrangements agreed on the basis of uniform or reciprocal legislation and their domestic law, to the widest extent possible, for the purpose of investigations or proceedings concerning the offences established in accordance with this Convention, including seizure and confiscation.
- 2 The Parties shall co-operate to the widest extent possible in pursuance of the relevant applicable international, regional and bilateral treaties on extradition and mutual legal assistance in criminal matters concerning the offences established in accordance with this Convention.
- 3 If a Party that makes extradition or mutual legal assistance in criminal matters conditional on the existence of a treaty receives a request for extradition or legal assistance in criminal matters from a Party with which it has no such a treaty, it may, acting in full compliance with its obligations under international law and subject to the conditions provided for by the

domestic law of the requested Party, consider this Convention as the legal basis for extradition or mutual legal assistance in criminal matters in respect of the offences established in accordance with this Convention.

Chapter IV – Protection measures

Article 18 – Protection of victims

Each Party shall take the necessary legislative and other measures to protect the rights and interests of victims of offences established in accordance with this Convention, in particular by:

- a ensuring that victims have access to information relevant to their case and which is necessary for the protection of their health and other rights involved;
- b assisting victims in their physical, psychological and social recovery;
- c providing, in its domestic law, for the right of victims to compensation from the perpetrators.

Article 19 – Standing of victims in criminal proceedings

- 1 Each Party shall take the necessary legislative and other measures to protect the rights and interests of victims at all stages of criminal investigations and proceedings, in particular by:
 - a informing them of their rights and the services at their disposal and, upon request, the follow-up given to their complaint, the charges retained, the state of the criminal proceedings, unless in exceptional cases the proper handling of the case may be adversely affected by such notification, and their role therein as well as the outcome of their cases;
 - b enabling them, in a manner consistent with the procedural rules of domestic law, to be heard, to supply evidence and have their views, needs and concerns presented, directly or through an intermediary, and considered;
 - c providing them with appropriate support services so that their rights and interests are duly presented and taken into account;
 - d providing effective measures for their safety, as well as that of their families, from intimidation and retaliation.
- 2 Each Party shall ensure that victims have access, as from their first contact with the competent authorities, to information on relevant judicial and administrative proceedings.
- 3 Each Party shall ensure that victims have access to legal aid, in accordance with domestic law and provided free of charge where warranted, when it is possible for them to have the status of parties to criminal proceedings.
- 4 Each Party shall take the necessary legislative and other measures to ensure that victims of an offence established in accordance with this Convention committed in the territory of a Party other than the one where they reside can make a complaint before the competent authorities of their State of residence.
- 5 Each Party shall provide, by means of legislative or other measures, in accordance with the conditions provided for by its domestic law, the possibility for groups, foundations, associations or governmental or non-governmental organisations, to assist and/or support the victims with their consent during criminal proceedings concerning the offences established in accordance with this Convention.

Article 20 – Protection of witnesses

- 1 Each Party shall, within its means and in accordance with the conditions provided for by its domestic law, provide effective protection from potential retaliation or intimidation for witnesses in criminal proceedings, who give testimony concerning offences covered by this Convention and, as appropriate, for their relatives and other persons close to them.
- 2 Paragraph 1 of this article shall also apply to victims insofar as they are witnesses.

Chapter V – Prevention measures

Article 21 – Measures at domestic level

- 1 Each Party shall take the necessary legislative and other measures to ensure:
 - a the existence of a transparent domestic system for the transplantation of human organs;
 - b equitable access to transplantation services for patients;
 - c adequate collection, analysis and exchange of information related to the offences covered by this Convention in co-operation between all relevant authorities.
- 2 With the aim of preventing and combatting trafficking in human organs, each Party shall take measures, as appropriate:
 - a to provide information or strengthen training for healthcare professionals and relevant officials in the prevention of and combat against trafficking in human organs;
 - b to promote awareness-raising campaigns addressed to the general public about the unlawfulness and dangers of trafficking in human organs.
- 3 Each Party shall take the necessary legislative and other measures to prohibit the advertising of the need for, or availability of human organs, with a view to offering or seeking financial gain or comparable advantage.

Article 22 – Measures at international level

The Parties shall, to the widest extent possible, co-operate with each other in order to prevent trafficking in human organs. In particular, the Parties shall:

- a report to the Committee of the Parties at its request on the number of cases of trafficking in human organs within their respective jurisdictions;
- b designate a national contact point for the exchange of information pertaining to trafficking in human organs.

Chapter VI – Follow-up mechanism

Article 23 – Committee of the Parties

- 1 The Committee of the Parties shall be composed of representatives of the Parties to the Convention.
- 2 The Committee of the Parties shall be convened by the Secretary General of the Council of Europe. Its first meeting shall be held within a period of one year following the entry into force of this Convention for the tenth signatory having ratified it. It shall subsequently meet whenever at least one third of the Parties or the Secretary General so requests.
- 3 The Committee of the Parties shall adopt its own rules of procedure.

- 4 The Committee of the Parties shall be assisted by the Secretariat of the Council of Europe in carrying out its functions.
- 5 A contracting Party which is not a member of the Council of Europe shall contribute to the financing of the Committee of the Parties in a manner to be decided by the Committee of Ministers upon consultation of that Party.

Article 24 – Other representatives

- 1 The Parliamentary Assembly of the Council of Europe, the European Committee on Crime Problems (CDPC), as well as other relevant Council of Europe intergovernmental or scientific committees, shall each appoint a representative to the Committee of the Parties in order to contribute to a multisectoral and multidisciplinary approach.
- 2 The Committee of Ministers may invite other Council of Europe bodies to appoint a representative to the Committee of the Parties after consulting the latter.
- 3 Representatives of relevant international bodies may be admitted as observers to the Committee of the Parties following the procedure established by the relevant rules of the Council of Europe.
- 4 Representatives of relevant official bodies of the Parties may be admitted as observers to the Committee of the Parties following the procedure established by the relevant rules of the Council of Europe.
- 5 Representatives of civil society, and in particular non-governmental organisations, may be admitted as observers to the Committee of the Parties following the procedure established by the relevant rules of the Council of Europe.
- 6 In the appointment of representatives under paragraphs 2 to 5 of this article, a balanced representation of the different sectors and disciplines shall be ensured.
- 7 Representatives appointed under paragraphs 1 to 5 above shall participate in meetings of the Committee of the Parties without the right to vote.

Article 25 – Functions of the Committee of the Parties

- 1 The Committee of the Parties shall monitor the implementation of this Convention. The rules of procedure of the Committee of the Parties shall determine the procedure for evaluating the implementation of this Convention, using a multisectoral and multidisciplinary approach.
- 2 The Committee of the Parties shall also facilitate the collection, analysis and exchange of information, experience and good practice between States to improve their capacity to prevent and combat trafficking in human organs. The Committee may avail itself of the expertise of other relevant Council of Europe committees and bodies.
- 3 Furthermore, the Committee of the Parties shall, where appropriate:
 - a facilitate the effective use and implementation of this Convention, including the identification of any problems that may arise and the effects of any declaration or reservation made under this Convention;
 - b express an opinion on any question concerning the application of this Convention and facilitate the exchange of information on significant legal, policy or technological developments;
 - c make specific recommendations to Parties concerning the implementation of this Convention.

- 4 The European Committee on Crime Problems (CDPC) shall be kept periodically informed regarding the activities mentioned in paragraphs 1, 2 and 3 of this article.

Chapter VII – Relationship with other international instruments

Article 26 – Relationship with other international instruments

- 1 This Convention shall not affect the rights and obligations arising from the provisions of other international instruments to which Parties to the present Convention are Parties or shall become Parties and which contain provisions on matters governed by this Convention.
- 2 The Parties to the Convention may conclude bilateral or multilateral agreements with one another on the matters dealt with in this Convention, for purposes of supplementing or strengthening its provisions or facilitating the application of the principles embodied in it.

Chapter VIII – Amendments to the Convention

Article 27 – Amendments

- 1 Any proposal for an amendment to this Convention presented by a Party shall be communicated to the Secretary General of the Council of Europe and forwarded by him or her to the member States of the Council of Europe, the non-member States enjoying observer status with the Council of Europe, the European Union, and any State having been invited to sign this Convention.
- 2 Any amendment proposed by a Party shall be communicated to the European Committee on Crime Problems (CDPC) and other relevant Council of Europe intergovernmental or scientific committees, which shall submit to the Committee of the Parties their opinions on that proposed amendment.
- 3 The Committee of Ministers of the Council of Europe shall consider the proposed amendment and the opinion submitted by the Committee of Parties and, after having consulted the Parties to this Convention that are not members of the Council of Europe, may adopt the amendment by the majority provided for in Article 20.d of the Statute of the Council of Europe.
- 4 The text of any amendment adopted by the Committee of Ministers in accordance with paragraph 3 of this article shall be forwarded to the Parties for acceptance.
- 5 Any amendment adopted in accordance with paragraph 3 of this article shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of one month after the date on which all Parties have informed the Secretary General that they have accepted it.

Chapter IX – Final clauses

Article 28 – Signature and entry into force

- 1 This Convention shall be open for signature by the member States of the Council of Europe, the European Union and the non-member States which enjoy observer status with the Council of Europe. It shall also be open for signature by any other non-member State of the Council of Europe upon invitation by the Committee of Ministers. The decision to invite a non-member State to sign the Convention shall be taken by the majority provided for in Article 20.d of the Statute of the Council of Europe, and by unanimous vote of the representatives of the Contracting States entitled to sit on the Committee of Ministers. This decision shall be taken after having obtained the unanimous agreement of the other States/European Union having expressed their consent to be bound by this Convention.
- 2 This Convention is subject to ratification, acceptance or approval. Instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Secretary General of the Council of Europe.

- 3 This Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date on which five signatories, including at least three member States of the Council of Europe, have expressed their consent to be bound by the Convention in accordance with the provisions of the preceding paragraph.
- 4 In respect of any State or the European Union, which subsequently expresses its consent to be bound by the Convention, it shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of the deposit of its instrument of ratification, acceptance or approval.

Article 29 – Territorial application

- 1 Any State or the European Union may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance or approval, specify the territory or territories to which this Convention shall apply.
- 2 Any Party may, at any later date, by a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, extend the application of this Convention to any other territory specified in the declaration and for whose international relations it is responsible or on whose behalf it is authorised to give undertakings. In respect of such territory, the Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of receipt of such declaration by the Secretary General.
- 3 Any declaration made under the two preceding paragraphs may, in respect of any territory specified in such declaration, be withdrawn by a notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe. The withdrawal shall become effective on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of receipt of such notification by the Secretary General.

Article 30 – Reservations

- 1 Any State or the European Union may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance or approval, declare that it avails itself of one or more of the reservations provided for in Articles 4, paragraph 2; 9, paragraph 3; 10, paragraphs 3 and 5.
- 2 Any State or the European Union may also, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance or approval, declare that it reserves the right to apply the Article 5 and Article 7, paragraphs 2 and 3, only when the offences are committed for purposes of implantation, or for purposes of implantation and other purposes as specified by the Party.
- 3 No other reservation may be made.
- 4 Each Party which has made a reservation may, at any time, withdraw it entirely or partially by a notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe. The withdrawal shall take effect from the date of the receipt of such notification by the Secretary General.

Article 31 – Dispute settlement

The Committee of the Parties will follow in close co-operation with the European Committee on Crime Problems (CDPC) and other relevant Council of Europe intergovernmental or scientific committees the application of this Convention and facilitate, when necessary, the friendly settlement of all difficulties related to its application.

Article 32 – Denunciation

- 1 Any Party may, at any time, denounce this Convention by means of a notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe.
- 2 Such denunciation shall become effective on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of receipt of the notification by the Secretary General.

Article 33 – Notification

The Secretary General of the Council of Europe shall notify the member States of the Council of Europe, the non-member States enjoying observer status with the Council of Europe, the European Union, and any State having been invited to sign this Convention in accordance with the provisions of Article 28, of:

- a any signature;
- b the deposit of any instrument of ratification, acceptance or approval;
- c any date of entry into force of this Convention in accordance with Article 28;
- d any amendment adopted in accordance with Article 27 and the date on which such an amendment enters into force;
- e any reservation and withdrawal of reservation made in pursuance of Article 30;
- f any denunciation made in pursuance of the provisions of Article 32;
- g any other act, notification or communication relating to this Convention.

In witness whereof the undersigned, being duly authorised thereto, have signed this Convention.

Done in Santiago de Compostela, this 25th day of March 2015, in English and in French, both texts being equally authentic, in a single copy which shall be deposited in the archives of the Council of Europe. The Secretary General of the Council of Europe shall transmit certified copies to each member State of the Council of Europe, to the non-member States which enjoy observer status with the Council of Europe, to the European Union and to any State invited to sign this Convention.

KONVENCIJA SVETA EVROPE PROTI TRGOVINI S ČLOVEŠKIMI ORGANI

Preambula

Države članice Sveta Evrope in druge podpisnice te konvencije so se

ob upoštevanju Splošne deklaracije človekovih pravic, ki jo je Generalna skupščina Organizacije združenih narodov razglasila 10. decembra 1948, in Konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin (1950, ETS št. 5);

ob upoštevanju Konvencije o varstvu človekovih pravic in dostojanstva človeškega bitja v zvezi z uporabo biologije in medicine: Konvencija o človekovih pravicah v zvezi z biomedicino (1997, ETS št. 164) ter Dodatnega protokola o presaditvi človeških organov in tkiv h Konvenciji o človekovih pravicah v zvezi z biomedicino (2002, ETS št. 186);

ob upoštevanju Protokola za preprečevanje, zatiranje in kaznovanje trgovine z ljudmi, zlasti ženskami in otroki, ki dopolnjuje Konvencijo Združenih narodov proti mednarodnemu organiziranemu kriminalu (2000), in Konvencije Sveta Evrope o ukrepanju proti trgovini z ljudmi (2005, CETS št. 197);

ob upoštevanju dejstva, da je cilj Sveta Evrope doseči večjo enotnost med njegovimi članicami;

ob upoštevanju, da trgovina s človeškimi organi krši človeško dostojanstvo in pravico do življenja ter resno ogroža javno zdravje;

odločene, da pomembno prispevajo k izkoreninjenju trgovanja s človeškimi organi z uvedbo novih kaznivih dejanj, kar dopolnjuje obstoječe mednarodne pravne akte na področju trgovine z ljudmi zaradi odvzema organov;

ob upoštevanju, da je namen te konvencije preprečevanje trgovine s človeškimi organi in boj proti njej ter da je treba pri izvajanju določb konvencije, ki se nanašajo na materialno kazensko pravo, upoštevati njen namen in načelo sorazmernosti;

ob zavedanju, da je treba za učinkovit boj proti svetovni nevarnosti, ki jo pomeni trgovina s človeškimi organi, spodbujati tesno mednarodno sodelovanje med članicami in nečlanicami Sveta Evrope,

dogovorile o naslednjem:

I. poglavje – Namen, področje uporabe in pomen izrazov

1. člen – Namen

1 Namen te konvencije je:

- a preprečevanje trgovine s človeškimi organi in boj proti njej z določitvijo nekaterih dejanj za kazniva;
- b varstvo pravic žrtev kaznivih dejanj, opredeljenih v skladu s to konvencijo;
- c omogočanje sodelovanja na državni in mednarodni ravni pri ukrepanju proti trgovini s človeškimi organi.

2 Da bi pogodbenice učinkovito izvajale določbe te konvencije, se z njo vzpostavlja poseben mehanizem za spremljanje.

2. člen – Področje uporabe in pomen izrazov

- 1 Ta konvencija se uporablja za trgovino s človeškimi organi zaradi presaditve ali drugih namenov in za druge oblike nedovoljenega odvzema ali nedovoljene vsaditve.
- 2 V tej konvenciji izraz:
 - "trgovina s človeškimi organi" pomeni vsako nedovoljeno dejavnost v zvezi s človeškimi organi, kakor predpisujejo prvi odstavek 4. člena ter 5., 7., 8. in 9. člen te konvencije;
 - "človeški organ" pomeni diferenciran del človeškega telesa, sestavljen iz različnih tkiv, ki ima lastno strukturo, žilje in sposobnost razvoja fizioloških funkcij z znatno stopnjo avtonomije. Za organ se šteje tudi del organa, če je njegova funkcija taka, da se v človeškem telesu uporabi za enak namen kot cel organ in se ohranijo zahteve glede strukture in žilja.

3. člen – Načelo nediskriminacije

Pogodbenice zagotavljajo izvajanje določb te konvencije, predvsem ukrepov za varstvo pravic žrtev, brez razlikovanja na kateri koli podlagi, kot je spol, rasa, barva kože, jezik, starost, vera, politično ali drugo prepričanje, narodnost ali družbeni izvor, pripadnost narodni manjšini, premoženje, rojstvo, spolna usmerjenost, zdravstveno stanje, invalidnost ali druge okoliščine.

II. poglavje – Materialno kazensko pravo

4. člen – Nedovoljeni odvzem človeških organov

- 1 Vsaka pogodbenica sprejme potrebne zakonodajne in druge ukrepe, s katerimi v svojem notranjem pravu kot kaznivo dejanje določi naklepni odvzem človeških organov živemu ali mrtvemu darovalcu:
 - a če se odvzem opravi brez svobodne, obveščene in posebne privolitve živega ali mrtvega darovalca ali odvzema pri mrtvem darovalcu notranje pravo ne dovoljuje;
 - b če je bila živemu darovalcu ali tretji strani ponujena premoženjska korist ali primerljiva ugodnost ali je živi darovalec ali tretja stran prejela premoženjsko korist ali primerljivo ugodnost v zameno za odvzem organov;
 - c če je bila tretji strani ponujena premoženjska korist ali primerljiva ugodnost ali je prejela premoženjsko korist ali primerljivo ugodnost v zameno za odvzem organov mrtvemu darovalcu.
- 2 Vsaka država ali Evropska unija lahko ob podpisu ali deponiranju svoje listine o ratifikaciji, sprejetju ali odobritvi z izjavo, naslovljeno na generalnega sekretarja Sveta Evrope, izjavi, da si pridržuje pravico, da v izjemnih primerih in v skladu z ustreznimi jamstvi ali določbami o privolitvi po svojem notranjem pravu ne uporablja točke a prvega odstavka tega člena za odvzem človeških organov živemu darovalcu. Vsak pridržek po tem odstavku mora vsebovati kratko navedbo ustreznega notranjega prava.
- 3 Izraz "premoženjska korist ali primerljiva ugodnost" za namene točk b in c prvega odstavka ne vključuje nadomestila za izgubo zaslužka in vseh drugih utemeljenih stroškov, nastalih zaradi odvzema ali s tem povezanih zdravniških pregledov, ali nadomestila zaradi škode, ki ni povezana z odvzemom organov.
- 4 Vsaka pogodbenica prouči možnosti za sprejetje potrebnih zakonodajnih ali drugih ukrepov, s katerimi v svojem notranjem pravu kot kaznivo dejanje določi odvzem človeških organov živemu ali mrtvemu darovalcu, če se ta opravi izven državnega sistema za presaditve ali se pri njem kršijo temeljna načela notranjih zakonov ali pravil o presaditvah. Če pogodbenica določi kazniva dejanja v skladu s to določbo, si za ta kazniva dejanja prizadeva uporabljati tudi 9. do 22. člen.

5. člen – Uporaba nedovoljeno odvzetih organov za vsaditev ali druge namene

Vsaka pogodbenica sprejme potrebne zakonodajne in druge ukrepe, s katerimi v svojem notranjem pravu kot kaznivo dejanje določi naklepno uporabo nedovoljeno odvzetih organov po prvem odstavku 4. člena za vsaditev ali druge namene.

6. člen – Vsaditev organov, ki poteka izven državnega sistema za presaditve ali krši temeljna načela notranje zakonodaje o presaditvah

Vsaka pogodbenica prouči možnosti za sprejetje potrebnih zakonodajnih ali drugih ukrepov, s katerimi v svojem notranjem pravu kot kaznivo dejanje določi naklepno vsaditev človeških organov živega ali mrtvega darovalca, če se ta opravi izven državnega sistema za presaditve ali se pri njej kršijo temeljna načela notranjih zakonov ali pravil o presaditvah. Če pogodbenica določi kazniva dejanja v skladu s to določbo, si za ta kazniva dejanja prizadeva uporabljati tudi 9. do 22. člen.

7. člen – Nedovoljeno nagovarjanje, novačenje, ponujanje in zahtevanje neupravičene ugodnosti

- 1 Vsaka pogodbenica sprejme potrebne zakonodajne in druge ukrepe, s katerimi v svojem notranjem pravu kot kaznivo dejanje določi naklepno nagovarjanje in novačenje darovalca organa ali prejemnika, če se to opravlja zaradi premoženjske koristi ali primerljive ugodnosti za osebo, ki nagovarja ali novači, ali za tretjo stran.
- 2 Vsaka pogodbenica sprejme potrebne zakonodajne in druge ukrepe, s katerimi določi kot kaznivo dejanje, če katera koli oseba naklepno neposredno ali posredno kakor koli obljublja, ponuja ali daje kakršne koli neupravičene ugodnosti zdravstvenim delavcem, njenim javnim uslužbencem ali osebam, ki vodijo osebe zasebnega prava ali delajo zanje, zato da bi se izvedel ali olajšal odvzem ali vsaditev človeškega organa, če tak odvzem ali vsaditev poteka v okoliščinah, določenih v prvem odstavku 4. člena ali 5. členu, kadar je to ustrezno, pa po četrtem odstavku 4. člena ali 6. členu.
- 3 Vsaka pogodbenica sprejme potrebne zakonodajne in druge ukrepe, s katerimi določi kot kaznivo dejanje, če zdravstveni delavci, njeni javni uslužbenci ali osebe, ki vodijo osebe zasebnega prava ali delajo zanje, naklepno kakor koli zahtevajo ali prejmejo kakršne koli neupravičene ugodnosti, zato da bi opravili ali olajšali odvzem ali vsaditev človeškega organa, če tak odvzem ali vsaditev poteka v okoliščinah, določenih v prvem odstavku 4. člena ali 5. členu, kadar je to ustrezno, pa po četrtem odstavku 4. člena ali 6. členu.

8. člen – Priprava, ohranjanje, shranjevanje, prevoz, prenos, prejem, uvoz in izvoz nedovoljeno odvzetih človeških organov

Vsaka pogodbenica sprejme potrebne zakonodajne in druge ukrepe, s katerimi v svojem notranjem pravu kot kaznivo dejanje določi naklepno:

- a pripravo, ohranjanje in shranjevanje nedovoljeno odvzetih človeških organov, kakor je določeno v prvem odstavku 4. člena, in kadar je to ustrezno, v četrtem odstavku 4. člena;
- b prevoz, prenos, prejem, uvoz in izvoz nedovoljeno odvzetih človeških organov, kakor je določeno v prvem odstavku 4. člena, in kadar je to ustrezno, v četrtem odstavku 4. člena.

9. člen – Pomoč, napeljevanje in poskus

- 1 Vsaka pogodbenica sprejme potrebne zakonodajne in druge ukrepe, s katerimi kot kaznivi dejanji, kadar sta storjeni naklepno, določi pomoč pri in napeljevanje k storitvi katerega koli kaznivega dejanja, opredeljenega v skladu s to konvencijo.

- 2 Vsaka pogodbenica sprejme potrebne zakonodajne in druge ukrepe, s katerimi kot kaznivo dejanje določi naklepni poskus storitve katerega koli kaznivega dejanja, opredeljenega v skladu s to konvencijo.
- 3 Vsaka država ali Evropska unija lahko ob podpisu ali deponiranju svoje listine o ratifikaciji, sprejetju ali odobritvi z izjavo, naslovljeno na generalnega sekretarja Sveta Evrope, izjavi, da si pridržuje pravico, da za kazniva dejanja, določena v skladu s 7. in 8. členom, ne uporablja drugega odstavka ali ga uporablja samo v posebnih primerih ali pod posebnimi pogoji.

10. člen – Pristojnost

- 1 Vsaka pogodbenica sprejme potrebne zakonodajne in druge ukrepe, s katerimi določi svojo pristojnost za katero koli kaznivo dejanje, opredeljeno v skladu s to konvencijo, če:
 - a je storjeno na njenem ozemlju ali
 - b je storjeno na ladji, ki plove pod zastavo te pogodbenice, ali
 - c je storjeno na zrakoplovu, registriranem v skladu z zakonodajo te pogodbenice, ali
 - d ga stori njen državljan ali
 - e ga stori oseba z običajnim prebivališčem na njenem ozemlju.
- 2 Vsaka pogodbenica si prizadeva za sprejetje potrebnih zakonodajnih ali drugih ukrepov, s katerimi določi svojo pristojnost za katero koli kaznivo dejanje, opredeljeno v skladu s to konvencijo, kadar je kaznivo dejanje storjeno proti njenemu državljanu ali osebi z običajnim prebivališčem na njenem ozemlju.
- 3 Vsaka država ali Evropska unija lahko ob podpisu ali deponiranju svoje listine o ratifikaciji, sprejetju ali odobritvi z izjavo, naslovljeno na generalnega sekretarja Sveta Evrope, izjavi, da si pridržuje pravico, da ne uporablja pravil o pristojnosti, določenih v točkah d in e prvega odstavka tega člena, ali jih uporablja samo v posebnih primerih ali pod posebnimi pogoji.
- 4 Za pregon kaznivih dejanj, opredeljenih v skladu s to konvencijo, vsaka pogodbenica sprejme potrebne zakonodajne ali druge ukrepe, s katerimi zagotovi, da njena pristojnost glede točk d in e prvega odstavka tega člena ni odvisna od pogoja, da se pregon lahko začne le na podlagi prijave žrtve ali informacij, ki jih da država kraja, v katerem je bilo kaznivo dejanje storjeno.
- 5 Vsaka država ali Evropska unija lahko ob podpisu ali deponiranju svoje listine o ratifikaciji, sprejetju ali odobritvi z izjavo, naslovljeno na generalnega sekretarja Sveta Evrope, izjavi, da si pridržuje pravico, da ne uporablja četrtega odstavka tega člena ali ga uporablja samo v posebnih primerih.
- 6 Vsaka pogodbenica sprejme potrebne zakonodajne ali druge ukrepe, s katerimi določi svojo pristojnost za kazniva dejanja, opredeljena v skladu s to konvencijo, kadar je domnevni storilec na njenem ozemlju in ga ne izroči drugi državi izključno na podlagi njegovega državljanstva.
- 7 Kadar pristojnost za domnevno kaznivo dejanje, opredeljeno v skladu s to konvencijo, uveljavlja več kakor ena pogodbenica, se udeležene pogodbenice po potrebi posvetujejo, da ugotovijo najprimernejšo pristojnost za pregon.
- 8 Ne glede na splošna pravila mednarodnega prava ta konvencija ne izključuje kazenske pristojnosti, ki jo izvaja pogodbenica v skladu s svojim notranjim pravom.

11. člen – Odgovornost pravnih oseb

- 1 Vsaka pogodbenica sprejme potrebne zakonodajne in druge ukrepe, s katerimi zagotovi, da pravne osebe lahko odgovarjajo za kazniva dejanja, ki so opredeljena v skladu s to konvencijo, kadar jih v njihovo korist samostojno ali kot del organa pravne osebe stori fizična oseba, ki ima v njej vodilni položaj na podlagi:

- a pravice zastopanja pravne osebe;
 - b pooblastila za odločanje v imenu pravne osebe;
 - c pooblastila za opravljanje nadzora v pravni osebi.
- 2 Poleg primerov iz prvega odstavka tega člena vsaka pogodbenica sprejme potrebne zakonodajne in druge ukrepe, s katerimi zagotovi, da lahko odgovarja pravna oseba, kadar je pomanjkljiv nadzor ali kontrola, ki jo opravlja fizična oseba iz prvega odstavka, omogočila, da je njej podrejena fizična oseba storila kaznivo dejanje, opredeljeno v skladu s to konvencijo, v korist te pravne osebe.
- 3 V skladu s pravnimi načeli pogodbenice je odgovornost pravne osebe lahko kazenska, civilna ali upravna.
- 4 Taka odgovornost ne vpliva na kazensko odgovornost fizičnih oseb, ki so storile kaznivo dejanje.

12. člen – Sankcije in ukrepi

- 1 Vsaka pogodbenica sprejme potrebne zakonodajne ali druge ukrepe, s katerimi zagotovi, da se kazniva dejanja, opredeljena v skladu s to konvencijo, kaznujejo z učinkovitimi, sorazmernimi in odvračilnimi sankcijami. Za kazniva dejanja, ki so določena v skladu s prvim odstavkom 4. člena, in kadar je to ustrezno, 5. členom in 7. do 9. členom, kadar jih storijo fizične osebe, te sankcije vključujejo kazni odvzema prostosti, kar je lahko povod za izročitev.
- 2 Vsaka pogodbenica sprejme potrebne zakonodajne in druge ukrepe, s katerimi zagotovi, da se pravne osebe, ki so odgovorne v skladu z 11. členom, kaznujejo z učinkovitimi, sorazmernimi in odvračilnimi sankcijami, ki vključujejo kazenske ali nekazenske denarne sankcije in lahko tudi druge ukrepe, kot so:
- a začasna ali stalna prepoved opravljanja gospodarske dejavnosti;
 - b uvedba sodnega nadzora;
 - c sodno odrejeno prenehanje.
- 3 Vsaka pogodbenica sprejme potrebne zakonodajne in druge ukrepe, da:
- a omogoči zaseg in odvzem premoženjske koristi, pridobljene s kaznivimi dejanji, opredeljenimi v skladu s to konvencijo, ali premoženja, katerega vrednost ustreza tej premoženjski koristi;
 - b omogoči začasno ali trajno zaprtje katerega koli prostora, uporabljenega za katero koli kaznivo dejanje, opredeljeno v skladu s to konvencijo, brez poseganja v pravice dobrovernih tretjih oseb, ali v skladu z ustreznimi določbami notranjega prava storilcu začasno ali trajno onemogoči opravljanje poslovne dejavnosti, pomembne za storitev katerega koli kaznivega dejanja, opredeljenega v skladu s to konvencijo.

13. člen – Obteževalne okoliščine

Vsaka pogodbenica sprejme potrebne zakonodajne in druge ukrepe, s katerimi zagotovi, da se lahko naslednje okoliščine, če niso že eden od znakov kaznivega dejanja, v skladu z ustreznimi določbami notranjega prava obravnavajo kot obteževalne okoliščine pri določanju sankcij v zvezi s kaznivimi dejanji, opredeljenimi v skladu s to konvencijo:

- a kaznivo dejanje je povzročilo smrt ali resno prizadelo telesno ali duševno zdravje žrtve;
- b kaznivo dejanje je storila oseba, ki je zlorabila svoj položaj;
- c kaznivo dejanje je storila hudodelska združba;

- d storilec je bil predhodno že obsojen za kazniva dejanja, opredeljena v skladu s to konvencijo;
- e kaznivo dejanje je bilo storjeno zoper otroka ali drugo posebej ranljivo osebo.

14. člen – Predkaznovanost

Vsaka pogodbenica sprejme potrebne zakonodajne ali druge ukrepe, s katerimi predvidi možnost, da se pri določanju sankcij upoštevajo pravnomočne sodbe, ki jih je v zvezi s kaznivimi dejanji, opredeljenimi v skladu s to konvencijo, izdala druga pogodbenica.

III. poglavje – Kazensko procesno pravo

15. člen – Začetek in nadaljevanje postopka

Vsaka pogodbenica sprejme potrebne zakonodajne in druge ukrepe, s katerimi zagotovi, da preiskovanje ali pregon kaznivih dejanj, opredeljenih v skladu s to konvencijo, ni odvisen od prijave in se postopek lahko nadaljuje tudi, če se prijava umakne.

16. člen – Kazenske preiskave

Vsaka pogodbenica sprejme potrebne zakonodajne in druge ukrepe, s katerimi v skladu z načeli svojega notranjega prava zagotovi učinkovito kazensko preiskavo in pregon kaznivih dejanj, opredeljenih v skladu s to konvencijo.

17. člen – Mednarodno sodelovanje

- 1 Pogodbenice v skladu z določbami te konvencije in na podlagi ustreznih veljavnih mednarodnih in regionalnih aktov in dogovorov, ki temeljijo na poenoteni ali vzajemni zakonodaji in njihovem notranjem pravu, v največji mogoči meri sodelujejo pri preiskavah ali postopkih v zvezi s kaznivimi dejanji, opredeljenimi v skladu s to konvencijo, vključno z zasegom in odvzemom.
- 2 Pogodbenice v največji mogoči meri sodelujejo med seboj pri uresničevanju ustreznih veljavnih mednarodnih, regionalnih in dvostranskih pogodb o izročitvi in medsebojni pravni pomoči v kazenskih zadevah v zvezi s kaznivimi dejanji, opredeljenimi v skladu s to konvencijo.
- 3 Če pogodbenica, ki za izročitev ali medsebojno pravno pomoč v kazenskih zadevah kot pogoj postavlja obstoj mednarodne pogodbe, od druge pogodbenice, s katero nima sklenjene take mednarodne pogodbe, prejme zaprosilo za izročitev ali pravno pomoč, lahko v popolni skladnosti s svojimi obveznostmi po mednarodnem pravu in pod pogoji, ki jih določa notranje pravo zaprosene pogodbenice, to konvencijo šteje za pravno podlago za izročitev ali medsebojno pravno pomoč v kazenskih zadevah v zvezi s kaznivimi dejanji, opredeljenimi v skladu s to konvencijo.

IV. poglavje – Zaščitni ukrepi

18. člen – Zaščita žrtev

Vsaka pogodbenica sprejme potrebne zakonodajne in druge ukrepe, s katerimi zaščiti pravice in koristi žrtev kaznivih dejanj, opredeljenih v skladu s to konvencijo, zlasti z:

- a zagotavljanjem, da imajo žrtve dostop do informacij, ki se nanašajo na njihov primer in so potrebne za zaščito njihovega zdravja ter drugih s tem povezanih pravic;
- b pomočjo žrtvam pri njihovem telesnem, duševnem in socialnem okrevanju;
- c zagotavljanjem, v svojem notranjem pravu, pravice žrtvam, da od storilcev dobijo odškodnino.

19. člen – Položaj žrtev v kazenskih postopkih

- 1 Vsaka pogodbenica sprejme potrebne zakonodajne in druge ukrepe, s katerimi zaščiti pravice in koristi žrtev v vseh fazah kazenskih preiskav in postopkov, zlasti z:
 - a obveščanjem žrtev o njihovih pravicah in storitvah, ki so jim na voljo, na zaprosilo pa tudi o ukrepanju v zvezi z njihovo prijavo, o obtožbah, stanju kazenskega postopka, razen če v izjemnih primerih tako obvestilo lahko negativno vpliva na ustrezno obravnavanje zadeve, njihovi vlogi v njem ter o rešitvi njihovega primera;
 - b omogočanjem žrtvam, da so, v skladu s postopkovnimi pravili notranjega prava, zaslišane, predložijo dokaze in se njihovi pogledi, potrebe in skrbi, neposredno ali po tretji osebi, predstavijo in obravnavajo;
 - c zagotavljanjem dostopa žrtvam do ustreznih podpornih služb, da so njihove pravice in koristi ustrezno predstavljene in upoštevane;
 - d zagotavljanjem učinkovitih ukrepov za varnost žrtev in varnost njihovih družin pred ustrahovanjem in maščevanjem.
- 2 Vsaka pogodbenica zagotovi, da imajo žrtve že od svojega prvega stika s pristojnimi organi dostop do informacij o ustreznih sodnih in upravnih postopkih.
- 3 Vsaka pogodbenica zagotovi, da imajo žrtve v skladu z notranjim pravom dostop do pravne pomoči, če je upravičeno, brezplačne, kadar so lahko stranke v kazenskem postopku.
- 4 Vsaka pogodbenica sprejme potrebne zakonodajne in druge ukrepe, s katerimi zagotovi, da žrtve kaznivega dejanja, ki je opredeljeno v skladu s to konvencijo in ni bilo storjeno na ozemlju pogodbenice, v kateri imajo prebivališče, lahko vložijo prijavo pri pristojnih organih države prebivališča.
- 5 Vsaka pogodbenica z zakonodajnimi ali drugimi ukrepi pod pogoji, ki jih določa njeno notranje pravo, skupinam, ustanovam, združenjem ali vladnim ali nevladnim organizacijam zagotovi možnost, da v kazenskih postopkih, ki se nanašajo na kazniva dejanja, opredeljena v skladu s to konvencijo, žrtvam z njihovo privolitvijo pomagajo in/ali jim zagotavljajo podporo.

20. člen – Zaščita prič

- 1 Vsaka pogodbenica v okviru svojih sredstev in pod pogoji, ki jih določa njeno notranje pravo, zagotovi učinkovito zaščito prič v kazenskih postopkih, ki pričajo o kaznivih dejanjih po tej konvenciji, ter po potrebi tudi njihovih sorodnikov in drugih bližnjih oseb pred morebitnim maščevanjem ali ustrahovanjem.
- 2 Prvi odstavek tega člena se uporablja tudi za žrtve, kadar nastopajo kot prič.

V. poglavje – Preprečevalni ukrepi

21. člen – Ukrepi na državni ravni

- 1 Vsaka pogodbenica sprejme potrebne zakonodajne in druge ukrepe, da zagotovi:
 - a pregleden državni sistem za presaditve človeških organov;
 - b pravičen dostop do storitev presaditve za bolnike;
 - c ustrezno zbiranje, analizo in izmenjavo informacij v zvezi s kaznivimi dejanji, ki jih zajema ta konvencija, ob sodelovanju med vsemi zadevnimi organi.

- 2 Za preprečevanje trgovine s človeškimi organi in boj proti njej vsaka pogodbenica po potrebi sprejme ukrepe, da:
 - a zagotovi informacije ali okrepi usposabljanje zdravstvenih delavcev in ustreznih uslužbencev za preprečevanje trgovine s človeškimi organi in boj proti njej;
 - b spodbuja kampanje za ozaveščanje splošne javnosti o nezakonnosti in nevarnostih trgovine s človeškimi organi.
- 3 Vsaka pogodbenica sprejme potrebne zakonodajne in druge ukrepe, s katerimi prepove oglaševanje potreb po človeških organih ali njihove razpoložljivosti z namenom ponujanja ali iskanja premoženjske koristi ali primerljive ugodnosti.

22. člen – Ukrepi na mednarodni ravni

Pogodbenice med seboj sodelujejo v največji mogoči meri, da preprečijo trgovino s človeškimi organi. Pogodbenice zlasti:

- a poročajo Odboru pogodbenic na njegovo zaprosilo o številu primerov trgovine s človeškimi organi znotraj njihove pristojnosti;
- b imenujejo nacionalno točko za stike za izmenjavo informacij o trgovini s človeškimi organi.

VI. poglavje – Mehanizem za spremljanje

23. člen – Odbor pogodbenic

- 1 Odbor pogodbenic sestavljajo predstavniki pogodbenic konvencije.
- 2 Odbor pogodbenic skliče generalni sekretar Sveta Evrope. Prvi sestanek je v enem letu po začetku veljavnosti te konvencije za deseto podpisnico, ki jo je ratificirala. Zatem se sestaja na zahtevo najmanj ene tretjine pogodbenic ali generalnega sekretarja.
- 3 Odbor pogodbenic sprejme svoj poslovnik.
- 4 Odboru pogodbenic pri opravljanju njegovih nalog pomaga Sekretariat Sveta Evrope.
- 5 Pogodbenica, ki ni članica Sveta Evrope, prispeva k financiranju Odbora pogodbenic tako, kot po posvetu z njo odloči Odbor ministrov.

24. člen – Drugi predstavniki

- 1 Parlamentarna skupščina Sveta Evrope, Evropski odbor za vprašanja kriminalitete (CDPC) in drugi ustrezni medvladni ali znanstveni odbori Sveta Evrope imenujejo po enega predstavnika v Odbor pogodbenic, da se zagotovi večsektorski in večdisciplinarni način delovanja.
- 2 Odbor ministrov lahko po posvetovanju z Odborom pogodbenic povabi druge organe Sveta Evrope, da v Odbor pogodbenic imenujejo svojega predstavnika.
- 3 Predstavniki ustreznih mednarodnih organov so lahko sprejeti v Odbor pogodbenic kot opazovalci v skladu s postopkom, določenim na podlagi ustreznih pravil Sveta Evrope.
- 4 Predstavniki ustreznih uradnih organov pogodbenic so lahko sprejeti v Odbor pogodbenic kot opazovalci v skladu s postopkom, določenim na podlagi ustreznih pravil Sveta Evrope.
- 5 Predstavniki civilne družbe, zlasti nevladnih organizacij, so lahko sprejeti v Odbor pogodbenic kot opazovalci v skladu s postopkom, določenim na podlagi ustreznih pravil Sveta Evrope.

- 6 Pri imenovanju predstavnikov v skladu z drugim do petim odstavkom tega člena je treba zagotoviti uravnoteženo zastopnost različnih sektorjev in strok.
- 7 Predstavniki, imenovani v skladu s prvim do petim odstavkom zgoraj, na sestankih Odbora pogodbenic sodelujejo brez pravice glasovanja.

25. člen – Naloge Odbora pogodbenic

- 1 Odbor pogodbenic nadzira izvajanje te konvencije. Postopek za ocenjevanje izvajanja te konvencije je določen v poslovniku Odbora pogodbenic na podlagi večsektorskega in večdisciplinarnega načina delovanja.
- 2 Odbor pogodbenic omogoča lažje zbiranje, analizo in izmenjavo informacij, izkušenj in dobrih praks med državami, da se poveča njihova zmogljivost za preprečevanje trgovine s človeškimi organi in boj proti njej. Odbor lahko uporabi strokovno znanje drugih ustreznih odborov in organov Sveta Evrope.
- 3 Poleg tega Odbor pogodbenic, kadar je primerno:
 - a spodbuja učinkovito uporabo in izvajanje te konvencije, vključno s prepoznavanjem kakršnih koli težav, ki bi lahko nastale, in vplivov katere koli izjave ali pridržka, danega po tej konvenciji;
 - b izrazi mnenje o kakršnem koli vprašanju v zvezi z uporabo te konvencije in spodbuja izmenjavo informacij o pomembnih dogajanjih na področju prava, politik ali tehnologije;
 - c daje pogodbenicam posebna priporočila v zvezi z izvajanjem te konvencije.
- 4 Evropski odbor za vprašanja kriminalitete (CDPC) se redno obvešča o dejavnostih iz prvega, drugega in tretjega odstavka tega člena.

VII. poglavje – Razmerje do drugih mednarodnih aktov

26. člen – Razmerje do drugih mednarodnih aktov

- 1 Ta konvencija ne vpliva na pravice in obveznosti, ki izhajajo iz določb drugih mednarodnih aktov, katerih pogodbenice so ali bodo postale pogodbenice te konvencije in ki vsebujejo določbe o zadevah, ki jih ureja ta konvencija.
- 2 Pogodbenice konvencije lahko med seboj sklepajo dvostranske ali večstranske sporazume o zadevah, ki jih obravnava ta konvencija, da dopolnijo ali krepijo njene določbe ali omogočijo lažjo uporabo v njej vsebovanih načel.

VIII. poglavje – Spremembe konvencije

27. člen – Spremembe

- 1 Vsak predlog za spremembo te konvencije, ki ga pripravi pogodbenica, se sporoči generalnemu sekretarju Sveta Evrope, ki ga pošlje državam članicam Sveta Evrope, državam nečlanicam, ki imajo status opazovalke pri Svetu Evrope, Evropski uniji in vsaki državi, ki je bila povabljena k podpisu te konvencije.
- 2 Vsaka sprememba, ki jo predlaga pogodbenica, se sporoči Evropskemu odboru za vprašanja kriminalitete (CDPC) in drugim ustreznim medvladnim ali znanstvenim odborom Sveta Evrope, ki svoje mnenje o predlagani spremembi sporočijo Odboru pogodbenic.
- 3 Odbor ministrov Sveta Evrope obravnava predlagano spremembo in mnenje Odbora pogodbenic ter po posvetovanju s pogodbenicami te konvencije, ki niso članice Sveta

Evrope, lahko sprejme spremembo z večino glasov, kakor je predvideno v odstavku d 20. člena Statuta Sveta Evrope.

- 4 Besedilo vsake spremembe, ki jo sprejme Odbor ministrov v skladu s tretjim odstavkom tega člena, se pošlje pogodbenicam v sprejetje.
- 5 Vsaka sprememba, sprejeta v skladu s tretjim odstavkom tega člena, začne veljati prvi dan meseca po poteku enega meseca po dnevu, ko so vse pogodbenice obvestile generalnega sekretarja, da so jo sprejele.

IX. poglavje – Končne določbe

28. člen – Podpis in začetek veljavnosti

- 1 Ta konvencija je na voljo za podpis državam članicam Sveta Evrope, Evropski uniji in državam nečlanicam, ki imajo status opazovalke pri Svetu Evrope. Na povabilo Odbora ministrov je na voljo za podpis tudi vsaki drugi državi, ki ni članica Sveta Evrope. Odločitev, da se država nečlanica povabi k podpisu konvencije, se sprejme z večino, določeno v odstavku d 20. člena Statuta Sveta Evrope, in s soglasjem vseh predstavnikov držav pogodbenic, ki imajo pravico sodelovati v Odboru ministrov. Ta odločitev se sprejme po pridobitvi soglasja vseh drugih držav/Evropske unije, ki so že izrazile privolitev, da jih ta konvencija zavezuje.
- 2 To konvencijo je treba ratificirati, sprejeti ali odobriti. Listine o ratifikaciji, sprejetju ali odobritvi se deponirajo pri generalnem sekretarju Sveta Evrope.
- 3 Ta konvencija začne veljati prvi dan meseca po poteku treh mesecev po dnevu, ko je pet podpisnic, vključno z najmanj tremi državami članicami Sveta Evrope, v skladu z določbami prejšnjega odstavka izrazilo svojo privolitev, da jih konvencija zavezuje.
- 4 Za vsako državo ali Evropsko unijo, ki pozneje izrazi svojo privolitev, da jo konvencija zavezuje, ta začne veljati prvi dan meseca po poteku treh mesecev po dnevu deponiranja njene listine o ratifikaciji, sprejetju ali odobritvi.

29. člen – Ozemeljska uporaba

- 1 Vsaka država ali Evropska unija lahko ob podpisu ali deponiranju listine o ratifikaciji, sprejetju ali odobritvi določi ozemlje ali ozemlja, na katerih se ta konvencija uporablja.
- 2 Vsaka pogodbenica lahko kadar koli pozneje z izjavo, naslovljeno na generalnega sekretarja Sveta Evrope, razširi uporabo te konvencije na katero koli drugo ozemlje, ki je navedeno v izjavi in za katerega mednarodne odnose je odgovorna ali v imenu katerega je pooblaščen prevzemati obveznosti. Za tako ozemlje začne konvencija veljati prvi dan meseca po poteku treh mesecev po dnevu, ko generalni sekretar prejme tako izjavo.
- 3 Vsaka izjava, dana na podlagi prejšnjih dveh odstavkov, se lahko za vsako ozemlje, ki je navedeno v njej, umakne z uradnim obvestilom, naslovljenim na generalnega sekretarja Sveta Evrope. Umik začne veljati prvi dan meseca po poteku treh mesecev po dnevu, ko generalni sekretar prejme tako uradno obvestilo.

30. člen – Pridrški

- 1 Vsaka država ali Evropska unija lahko ob podpisu ali deponiranju svoje listine o ratifikaciji, sprejetju ali odobritvi izjavi, da bo uporabila enega ali več pridrzkov, predvidenih v drugem odstavku 4. člena, tretjem odstavku 9. člena ter tretjem in petem odstavku 10. člena.
- 2 Vsaka država ali Evropska unija lahko ob podpisu ali deponiranju svoje listine o ratifikaciji, sprejetju ali odobritvi izjavi tudi, da si pridržuje pravico, da uporabi 5. člen ter drugi in tretji odstavek 7. člena le, če so kazniva dejanja storjena za namene vsaditve ali za namene vsaditve in druge namene, ki jih določi pogodbenica.

- 3 Drugi pridržki niso mogoči.
- 4 Vsaka pogodbenica, ki je dala pridržek, ga lahko kadar koli v celoti ali deloma umakne z uradnim obvestilom, naslovljenim na generalnega sekretarja Sveta Evrope. Umik začne veljati z dnem, ko generalni sekretar prejme tako uradno obvestilo.

31. člen – Reševanje sporov

Odbor pogodbenic bo v tesnem sodelovanju z Evropskim odborom za vprašanja kriminalitete (CDPC) in drugimi ustreznimi medvladnimi ali znanstvenimi odbori Sveta Evrope spremljal uporabo te konvencije ter po potrebi omogočil prijateljsko reševanje vseh težav, povezanih z njeno uporabo.

32. člen – Odpoved

- 1 Vsaka pogodbenica lahko kadar koli odpove to konvencijo z uradnim obvestilom, naslovljenim na generalnega sekretarja Sveta Evrope.
- 2 Odpoved začne veljati prvi dan meseca po poteku treh mesecev po dnevu, ko generalni sekretar prejme uradno obvestilo.

33. člen – Uradno obvestilo

Generalni sekretar Sveta Evrope države članice Sveta Evrope, države nečlanice, ki imajo status opazovalke pri Svetu Evrope, Evropsko unijo in vsako državo, ki je bila povabljen k podpisu te konvencije v skladu z določbami 28. člena, uradno obvesti o:

- a vsakem podpisu;
- b deponiranju vsake listine o ratifikaciji, sprejetju ali odobritvi;
- c vsakem datumu začetka veljavnosti te konvencije v skladu z 28. členom;
- d vsaki spremembi, sprejeti v skladu s 27. členom, in datumu začetka veljavnosti take spremembe;
- e vsakem pridržku in umiku pridržka na podlagi 30. člena;
- f vsaki odpovedi na podlagi določb 32. člena;
- g vsakem drugem dejanju, uradnem obvestilu ali sporočilu v zvezi s to konvencijo.

V potrditev tega so podpisani, ki so bili za to pravilno pooblaščen, podpisali to konvencijo.

Sklenjeno v Santiagu de Compostela, dne 25. marca 2015, v angleškem in francoskem jeziku, pri čemer sta besedili enako verodostojni, v enem izvodu, ki se hrani v arhivu Sveta Evrope. Generalni sekretar Sveta Evrope pošlje overjene kopije vsaki državi članici Sveta Evrope, državam nečlanicam, ki imajo status opazovalke pri Svetu Evrope, Evropski uniji in vsaki državi, ki je bila povabljen k podpisu te konvencije.

3. člen

Republika Slovenija daje naslednja pridržka in izjavo:

"V skladu z drugim odstavkom 4. člena konvencije Republika Slovenija izjavlja, da si pridržuje pravico, da v izjemnih primerih in v skladu z ustreznimi jamstvi ali določbami o privolitvi po svojem notranjem pravu ne uporablja točke a prvega odstavka 4. člena konvencije za odvzem človeških organov živemu darovalcu.

Navedena izjema se nanaša na primere, ko v skladu z notranjim pravom privolitev v darovanje pri živem darovalcu namesto njega poda zakoniti zastopnik, in sicer za osebo, mlajšo od 18 let ali osebo, ki ni sposobna za razsodjanje (šesti odstavek 8. člena Zakona o pridobivanju in presaditvi delov človeškega telesa zaradi zdravljenja, Uradni list RS, št. 56/15 in 186/21 – KZ-1I)."

"V skladu s tretjim odstavkom 10. člena konvencije Republika Slovenija izjavlja, da si pridržuje pravico, da ne uporablja pravil o pristojnosti, določenih v točki e prvega odstavka 10. člena konvencije."

"V skladu s točko b 22. člena konvencije Republika Slovenija izjavlja, da je nacionalna kontaktna točka, pristojna za izvajanje nalog iz 22. člena konvencije, Zavod Republike Slovenije za presaditve organov in tkiv Slovenija-transplant."

4. člen

Za izvajanje konvencije skrbi ministrstvo, pristojno za zdravje, v sodelovanju z ministrstvom, pristojnim za pravosodje, ministrstvom, pristojnim za notranje zadeve, ministrstvom, pristojnim za carinski sistem, ministrstvom, pristojnim za zunanje zadeve in Vrhovnim državnim tožilstvom Republike Slovenije.

5. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije – Mednarodne pogodbe.

OBRAZLOŽITEV

Konvencija Sveta Evrope proti trgovini s človeškimi organi je bila sprejeta v Santiagu de Compostela 25. 3. 2015. Odprta je za podpis državam članicam Sveta Evrope (SE), Evropski uniji (EU), državam nečlanicam, ki imajo status opazovalke pri SE, in z vabilom Odbora ministrov SE tudi ostalim državam. Doslej (stanje 7. 2. 2022) jo je podpisalo 26 držav, od tega 15 članic EU; ratificiralo jo je 12 držav. Za njeno uveljavitev je bilo potrebnih pet ratifikacij, med njimi najmanj tri držav članic SE. Veljati je začela 1. 3. 2018.

Ta konvencija je prvi pravni dokument, ki zagotavlja mednarodno dogovorjeno definicijo trgovine s človeškimi organi ter opredelitev vseh dejavnosti, ki predstavljajo trgovanje s človeškimi organi. Z njeno ratifikacijo se države pogodbenice vključijo v boj proti kriminalu na tem področju.

Zdravljenje s presaditvijo organov omogoča ohranitev oziroma izboljšanje življenja več kot 110.000 bolnikom vsako leto po vsem svetu. Kljub izjemno humani ideji darovanja organov pa organov ni dovolj za pokritje vseh potreb, kar je privedlo do pojava trgovine z organi ter trgovine z ljudmi. Te etično nesprejemljive prakse kršijo temeljne človekove vrednote in spodkopavajo zaupanje v urejene sisteme za presaditve organov, kar vodi še naprej do pomanjkanja organov. Svetovna zdravstvena organizacija npr. ocenjuje, da je 5-10 % presaditev ledvic pridobljenih na načine, ki niso v skladu z etičnimi principi, trgovina z organi pa še narašča.

V svetovnem merilu je ta konvencija edini instrument, ki inkriminira ravnanja, pri katerih darovalcu organa ni omogočena svobodna privolitev oziroma odklonitev darovanja organa, organ pa se v nasprotju z etičnimi principi tudi prodaja. Ta konvencija vsebuje določbe za pregon in preprečevanje teh praks ter za zaščito žrtev. Hkrati dopolnjuje druge pravne okvire, ki že urejajo področje trgovine z ljudmi in organi, ter dodatno pokriva nekaj vrzeli, ki obstajajo in so povezane z zločini v dejavnosti transplantacijske medicine.

Trgovanje z organi in trgovina z ljudmi za namen pridobivanja organov za presaditve ima pogosto mednarodno razsežnost. To zahteva usklajen pristop in usklajene nacionalne zakonodaje. Ta konvencija ponuja edinstveno priložnost za doseg tega cilja z vzpostavitvijo jasnih pravnih norm v zvezi z dejanji, ki jih je treba definirati kot kazniva dejanja na mednarodni ravni. Da bi se navedeni akt izkazal kot resnično učinkovit, je potreben skupni pristop h konvenciji in trdno skupno stališče, da se s temi praksami na noben način ne nadaljuje. Zaradi izjemne pomembnosti tega dokumenta so vse države članice SE in EU pozvane, naj nujno preučijo podpis in ratifikacijo te konvencije. Republika Slovenija je aktivno sodelovala na vseh pogajanjih za pripravo te konvencije.

V Sloveniji kaznivih dejanj v zvezi z nedovoljenim odvzemom organov še nismo zaznali. SE je do sedaj pripravil dve mednarodni delavnici o preprečevanju trgovine z organi (2016 in 2017). Na obeh sestankih nacionalnih predstavnikov v Madridu in Strasbourgu so bili udeleženci zaupno seznanjeni s primeri, povezanimi s trgovino z organi in z zlorabami ljudi v tej povezavi.

Jedro konvencije je nedovoljeni odvzem organov, ki pomeni odvzem organa brez svobodne, informirane, posebne in zavestne privolitve živega ali mrtvega darovalca, ali če odvzema organov pri mrtvem darovalcu notranje pravo ne dopušča ter odvzem, ko je živemu darovalcu ali tretji osebi ponujena finančna ali primerljiva korist v zameno za odvzem organov.

Konvencija inkriminira nagovarjanje, novačenje, ponujanje in zahtevanje neupravičenih koristi v zvezi z nedovoljeno odvzetimi organi. Inkriminira tudi uporabo, pripravo, hrambo, skladiščenje, prevoz, prenos, prejem, uvoz in izvoz nedovoljeno odvzetih organov ter pridobivanje organov z namenom pridobiti denarno ali premoženjsko korist.

Prav tako inkriminira obljubljanje, ponujanje ali dajanje kakršnih koli ugodnosti ali prejemanje ali zahtevanje kakršnih koli ugodnosti s strani zdravstvenih delavcev ali zaposlenih oziroma oseb povezanih z zdravstvenimi ustanovami, javnimi uslužbenci, za ilegalni odvzem organov ali pa uporabo ilegalno odvzetih organov.

Pogodbenice poziva, da vzpostavijo preventivne mehanizme in mednarodno sodelovanje za raziskave, nadzor in pregon (vključno z izročanjem obsojenih oseb) in da zaščitijo priče in posebej še žrtve (vključno prek civilnih odškodnin).

Glavna naloga vsake države po ratifikaciji konvencije je vzpostavitev sodelovanja med organi za dosledno izvajanje konvencije. Nekateri od ukrepov, ki jih je treba sprejeti, so zbiranje, analiza in izmenjava informacij, podatkov, usposabljanje strokovnjakov in uradnikov pri preprečevanju in boju proti trgovini z organi ter kampanje za ozaveščanje javnosti.

Za izvajanje konvencije, njeno spremljanje in pospeševanje konvencija predvideva oblikovanje Odbora pogodbenic.

Konvencija ima izrazito medresorski značaj in zahteva dobro sodelovanje med pristojnimi organi in z Odborom pogodbenic iz 23. člena konvencije. V ta namen bo Vlada Republike Slovenije po uveljavitvi zakona o ratifikaciji konvencije na predlog ministrstva, pristojnega za zdravje, ustanovila medresorsko delovno skupino, ki jo sestavljajo predstavniki organov iz 4. člena zakona o ratifikaciji konvencije in predstavnik Zavoda Republike Slovenije za presaditve organov in tkiv Slovenija-transplant.

Republika Slovenija uveljavljala naslednja pridržka in daje izjavo:

- v skladu z drugim odstavkom 4. člena konvencije

Zakon o pridobivanju in presaditvi delov človeškega telesa zaradi zdravljenja (Uradni list RS, št. 56/15 in 186/21 – KZ-1I; v nadaljnjem besedilu: ZPPDČT) določa, da lahko privolitev v darovanje pri živem darovalcu namesto njega poda zakoniti zastopnik, in sicer za osebe, mlajše od 18 let, ali osebo, ki ni sposobna za razsojanje (šesti odstavek 8. člena ZPPDČT). Glede na navedeno je treba uveljavljati pridržek v zvezi s točko a prvega odstavka 4. člena konvencije, kadar privolitev v navedenih primerih v skladu z notranjo zakonodajo poda zakoniti zastopnik darovalca.

- v skladu s tretjim odstavkom 10. člena konvencije

V konvenciji uporabljen izraz »običajno prebivanje« (”a person habitually residing in its territory”) je z vidika KZ-1 problematična kategorija. KZ-1 ureja pristojnost glede na to, ali je storilec državljan Republike Slovenije ali tujec, ne pozna pa kategorije »osebe, ki običajno prebiva na ozemlju RS«. Pojem »običajnega prebivanja« je tako neskladen s slovensko uveljavljeno terminologijo (ali pomeni stalno prebivališče ali zgolj dejansko stalno prebivanje – in če slednje, kako se bi to ugotavljalo v praksi). Glede na navedeno je treba uveljaviti pridržek pri implementaciji točke e prvega odstavka 10. člena konvencije v delu, ki se nanaša na osebe, ki običajno prebivajo na ozemlju Republike Slovenije.

- v skladu s točko b 22. člena konvencije sporoča, da je je nacionalna kontaktna točka, pristojna za izvajanje nalog iz 22. člena konvencije, Zavod Republike Slovenije za presaditve organov in tkiv Slovenija-transplant.

Glede na to, da KZ-1 v 181. členu že od uveljavitve določa kaznivo dejanje nedovoljene presaditve delov človeškega telesa in spremembe človeškega genoma, ga je bilo treba le dopolniti z določenimi izvršitvenimi oblikami ter razširiti možnega storilca tega kaznivega dejanja

na vsakogar. Na novo pa je bilo treba določiti kaznivo dejanje "trgovine z deli človeškega telesa, spolnimi celicami, krvjo in komponentami krvi".

Zakon o ratifikaciji te konvencije ne bo imel večjih učinkov na proračun Republike Slovenije, v kolikor v Republiki Sloveniji ne bomo imeli večjih primerov kriminalnih dejanj na področju trgovanja s človeškimi organi. Potrebno pa bo zagotoviti sredstva za usposabljanje oseb iz različnih področij, vključenih v izvajanje konvencije.

Konvencija ni predmet usklajevanja s pravnim redom Evropske unije.